

ΕΝΟΤΗΤΑ 5: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 26: Καταρρίπτοντας τους Μύθους και την Παραπληροφόρηση για τις Καταστροφές που Σχετίζονται με το Νερό

Συγγραφέας: [Von Hope/ VETREADY Project Partnership]

Αριθμός έργου: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι, ωστόσο, μόνο του/των συγγραφέα/ων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή φέρουν ευθύνη γι' αυτές.

Στόχος της Εκπαιδευτικής Ενότητας

Γενικός στόχος: Έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους μαθητές να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες για να διακρίνουν σωστές πληροφορίες σε καταστροφές που σχετίζονται με το νερό, να εφαρμόζουν σωστές αντιδράσεις έκτακτης ανάγκης και να διασφαλίζουν την ασφάλεια κατά τη διάρκεια αυτών των καταστροφών.

Διάρκεια της εκπαιδευτικής ενότητας: 2,6 ακαδημαϊκές ώρες

Μέθοδος αξιολόγησης: Κουίζ πολλαπλής επιλογής μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής ενότητας

Ομάδες-στόχοι: Εκπαιδευόμενοι ΕΕΚ, εκπαιδευόμενοι Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης, εκπαιδευόμενοι της διασποράς, εκπαιδευτές ΕΕΚ και Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης και Εκπαίδευσης

Αναγνώριση για τους μαθητές:

Πιστοποιητικό Ολοκλήρωσης (πρόγραμμα μη τυπικής κατάρτισης)

Αναγνώριση για Εκπαιδευτικούς:

Πιστοποιητικό Ανάπτυξης Επαγγελματικής Ικανότητας

Στοχευμένη εγκάρσια δεξιότητα ESCO στην κατηγορία T3.2: Υιοθέτηση προληπτικής προσέγγισης

Μαθησιακά Αποτελέσματα της Εκπαιδευτικής Ενότητας

Γνώση

- 1.Αναγνωρίστε** τους κύριους τύπους καταστροφών που σχετίζονται με το νερό και τις τοπικές επιπτώσεις τους.
- 2.Κατανοήστε** πώς η παραπληροφόρηση μπορεί να επηρεάσει τη συμπεριφορά και την ασφάλεια κατά τη διάρκεια καταστροφών.
- 3.Εξηγήστε** τον ρόλο της ακριβούς επικοινωνίας στην πρόληψη του πανικού και της βλάβης σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Δεξιότητες

- 1.Εντοπίστε** παραπλανητικές ή επιβλαβείς πληροφορίες σε περιβάλλοντα που σχετίζονται με καταστροφές.
- 2.Κοινοποιήστε** αξιόπιστες πληροφορίες ασφαλείας σε συνομηλίκους και μέλη της κοινότητας.
- 3.Συνεργαστείτε** στη δημιουργία απλών σχεδίων δράσης έκτακτης ανάγκης που μειώνουν τους κινδύνους παραπληροφόρησης

Αυτές οι δεξιότητες σχετίζονται άμεσα με τις εγκάρσιες δεξιότητες ESCO T3.2: **Υιοθέτηση μιας προληπτικής προσέγγισης**

- αναλαμβάνω την ευθύνη
- λαμβάνω αποφάσεις
- δείχνω αποφασιστικότητα

Εισαγωγή: Τι είναι η απομυθοποίηση των μύθων και της παραπληροφόρησης για τις καταστροφές που σχετίζονται με το νερό

Αυτή η εκπαίδευση επικεντρώνεται **στην παραπληροφόρηση κατά τη διάρκεια καταστροφών** που σχετίζονται με το νερό — όπως πλημμύρες, τσουνάμι και κρίσεις μολυσμένου νερού.

Όταν οι άνθρωποι ενεργούν με βάση ψευδείς πληροφορίες, ενδέχεται να αγνοήσουν τις επίσημες προειδοποιήσεις ή να προβούν σε επικίνδυνες ενέργειες.

Αυτή η ενότητα διδάσκει πώς να εντοπίζετε, να αμφισβητείτε και να διορθώνετε την παραπληροφόρηση για να σώσετε ζωές.

Βασικές Έννοιες και Ορολογία

- **Παραπληροφόρηση σχετικά με καταστροφές:** Ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες που κοινοποιούνται πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά από μια καταστροφή.
- **Προειδοποίηση πλημμύρας:** Επίσημη ειδοποίηση για πιθανές ή συνεχιζόμενες πλημμύρες.
- **Εντολή εκκένωσης:** Οδηγία προς τους ανθρώπους να εγκαταλείψουν αμέσως μια επικίνδυνη περιοχή.
- **Φήμη:** Μη επαληθευμένη ή αναληθής δήλωση που παρουσιάστηκε ως γεγονός.
- **Επίσημη πηγή:** Αξιόπιστη αρχή (π.χ. κυβέρνηση, Ερυθρός Σταυρός) που παρέχει επαληθευμένες οδηγίες.

Κατανόηση της Σημασίας

- Η κλιματική αλλαγή έχει αυξήσει τη συχνότητα των πλημμυρών σε όλη την Ευρώπη. 1 στους 4 πολίτες της ΕΕ ζει πλέον σε περιοχές επιρρεπείς σε πλημμύρες (Copernicus, 2023).
- Το 62% των πολιτών της ΕΕ δεν είναι σίγουροι για τον τρόπο επαλήθευσης των πληροφοριών για καταστροφές (Ευρωβαρόμετρο, 2022).
- Οι καθυστερημένες απαντήσεις κατά τη διάρκεια προηγούμενων πλημμυρών συνδέονταν με παραπληροφόρηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Αυτή η ενότητα υποστηρίζει τους στόχους της **ΕΕ στην Πράσινη Συμφωνία, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τη στρατηγική πολιτικής προστασίας.**

Γιατί είναι σημαντική αυτή η εκπαιδευτική ενότητα

Γιατί έχει σημασία στην πραγματική ζωή

Οι ψευδείς πληροφορίες διαδίδονται ταχύτερα από τις επίσημες προειδοποιήσεις.

Πολλοί άνθρωποι βασίζονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης κατά τη διάρκεια καταστροφών, αλλά δεν είναι όλες οι συμβουλές που κοινοποιούνται ασφαλείς. Η εκμάθηση της αναγνώρισης και της κοινοποίησης ακριβών πληροφοριών μπορεί να βοηθήσει στην προστασία της οικογένειάς σας, των γειτόνων σας και του εαυτού σας σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Φυσικές Καταστροφές στην Απομυθοποίηση Μύθων και Παραπληροφόρησης που Σχετίζονται με το Νερό

Οι φυσικές καταστροφές όπως οι πλημμύρες, οι καταιγίδες και οι κατολισθήσεις συχνά προκαλούν φόβο και σύγχυση.

Αυτή η σύγχυση επιδεινώνεται από την παραπληροφόρηση — ψεύτικες ειδοποιήσεις εκκένωσης, ψευδείς αριθμούς θανάτων ή ψεύτικες απάτες διάσωσης.

Η ενότητα σας βοηθά να παραμένετε ήρεμοι και ενημερωμένοι όταν έχει μεγαλύτερη σημασία.

Πλημμύρες

Γιατί έχουν σημασία

- Οι πλημμύρες είναι οι πιο συχνές καταστροφές που σχετίζονται με το νερό στην Ευρώπη. Προκαλούν εκτοπισμούς, ζημιές σε υποδομές και θανάτους.
- Η παραπληροφόρηση σχετικά με τις πλημμύρες εξαπλώνεται γρήγορα στο διαδίκτυο (π.χ. ψευδείς ειδοποιήσεις εκκένωσης, ψευδείς ειδήσεις για καταρρεύσεις φραγμάτων).
- Οι άνθρωποι μπορεί να επιστρέψουν σπίτι πολύ νωρίς ή να αγνοήσουν τις προειδοποιήσεις λόγω δυσπιστίας ή αντικρουόμενων πληροφοριών.
- Η έγκαιρη δράση που βασίζεται σε **επαληθευμένες πηγές** μπορεί να σώσει ζωές.

Πλημμύρες

Μύθοι για τις πλημμύρες – Καταρρίπτονται

- **Μύθος:**

«Αν δεν βρέχει, η πλημμύρα έχει τελειώσει.»

Αλήθεια:

Οι πλημμύρες μπορούν να συνεχιστούν ή να επιδεινωθούν ακόμη και μετά το τέλος της βροχής λόγω της ροής του νερού προς τα ανάντη ή των απελευθερώσεων φραγμάτων.

- **Μύθος:**

«Οι αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι πάντα η ταχύτερη και καλύτερη πηγή ενημερώσεων για τις πλημμύρες.»

Αλήθεια:

Οι μη επαληθευμένες αναρτήσεις μπορούν να διαδώσουν επικίνδυνη παραπληροφόρηση. Ακολουθείτε πάντα τα επίσημα κανάλια για ενημερώσεις.

Οι ακριβείς πληροφορίες κατά τη διάρκεια πλημμυρών μπορούν να προστατεύσουν ζωές και να αποτρέψουν περιττούς κινδύνους.

Τσουνάμι

Γιατί έχουν σημασία

- Αν και λιγότερο συχνά στην Ευρώπη, τα τσουνάμι μπορούν να έχουν καταστροφικές επιπτώσεις στις παράκτιες περιοχές.
- Οι φήμες που κυκλοφορούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να προκαλέσουν πανικό ή μαζικές μετακινήσεις πριν από τις επίσημες ειδοποιήσεις.
- Τα αντικρουόμενα μηνύματα από διαφορετικές χώρες ή γλώσσες μπορούν να καθυστερήσουν την ανάληψη δράσης.
- Η γνώση των σημείων (όπως η ξαφνική υποχώρηση της θάλασσας) και η εμπιστοσύνη στις επίσημες προειδοποιήσεις για τσουνάμι είναι κρίσιμης σημασίας.

Τσουνάμι

Μύθοι για τα τσουνάμι – Καταρρίπτονται

- **Μύθος:** «Τα τσουνάμι συμβαίνουν μόνο στον Ειρηνικό Ωκεανό».
Αλήθεια: Τα τσουνάμι μπορούν να συμβούν σε οποιονδήποτε ωκεανό ή θάλασσα όπου συμβαίνουν υποθαλάσσιοι σεισμοί, κατολισθήσεις ή ηφαιστειακές εκρήξεις. Το τσουνάμι στον Ινδικό Ωκεανό του 2004 και τα γεγονότα στη Μεσόγειο Θάλασσα δείχνουν ότι καμία παράκτια περιοχή δεν είναι απόλυτα ασφαλής.
- **Μύθος:** «Αν το νερό απομακρυνθεί από την ακτή, είναι ασφαλές να περπατήσετε πιο κοντά και να βγάλετε φωτογραφίες».
Αλήθεια: Η ξαφνική υποχώρηση της θάλασσας είναι ένα από τα πιο επικίνδυνα προειδοποιητικά σημάδια ενός επερχόμενου τσουνάμι. Το πρώτο κύμα μπορεί να χτυπήσει μέσα σε λίγα λεπτά και η άμεση επιστροφή σε υψηλότερο έδαφος είναι η μόνη ασφαλής αντίδραση.
- **Η κατανόηση της πραγματικότητας των τσουνάμι και των κινδύνων της παραπληροφόρησης βοηθά στη διάσωση ζωών και προάγει την ανθεκτικότητα των ακτών.**

Κατολισθήσεις (που προκαλούνται από νερό)

Γιατί έχουν σημασία

- Οι έντονες βροχοπτώσεις ή οι πλημμύρες μπορούν να προκαλέσουν κατολισθήσεις, ειδικά σε ορεινές ή λοφώδεις περιοχές.
- Οι άνθρωποι συχνά υποτιμούν τον κίνδυνο λόγω έλλειψης ορατής προειδοποίησης.
- Οι φήμες για αποκλεισμένους δρόμους ή παγιδευμένους ανθρώπους μπορούν να περιπλέξουν τις προσπάθειες διάσωσης.
- Η σωστή πληροφόρηση βοηθά τις κοινότητες να εκκενώσουν με ασφάλεια και να αποφύγουν δευτερογενείς κινδύνους.

Κατολισθήσεις (που προκαλούνται από νερό)

Μύθοι για τις κατολισθήσεις – Καταρρίπτονται

- **Μύθος:**

«Εάν δεν υπάρχει ορατή ρωγμή ή κίνηση, ο λόφος είναι ασφαλής.»

Αλήθεια:

Οι κατολισθήσεις συμβαίνουν συχνά με ελάχιστη ή καθόλου προειδοποίηση — ειδικά μετά από έντονες βροχοπτώσεις ή πλημμύρες.

- **Μύθος:**

«Οποιαδήποτε είδηση για αποκλεισμένους δρόμους ή παγιδευμένους ανθρώπους πρέπει να είναι αληθινή.»

Αλήθεια:

Οι ψευδείς φήμες μπορούν να καθυστερήσουν τις προσπάθειες διάσωσης και να δημιουργήσουν σύγχυση. Να επιβεβαιώνετε πάντα τις πληροφορίες μέσω επίσημων πηγών.

Η αναγνώριση των πραγματικών κινδύνων των κατολισθήσεων και η εξάρτηση από ακριβείς πληροφορίες μπορεί να αποτρέψει τον πανικό και να σώσει ζωές.

Παύση και αναστοχασμός

Ξαφνικές πλημμύρες και αντικρουόμενες ειδοποιήσεις!!!

- Μια ανάρτηση που έχει γίνει viral ισχυρίζεται ότι ένα φράγμα ανάντη έχει καταρρεύσει και ένα τεράστιο κύμα πλησιάζει την πόλη σας. Το επίσημο κυβερνητικό σύστημα συναγερμού αναφέρει «μέτριος κίνδυνος πλημμύρας».
- Τι θα κάνατε σε αυτήν την περίπτωση;
- Πώς μπορείτε να προσδιορίσετε ποια πηγή να εμπιστευτείτε;

Παύση και αναστοχασμός

Αξιόπιστη απάντηση στην παραπληροφόρηση!!!

- Να επαληθεύετε πάντα τις ενημερώσεις που σχετίζονται με τις πλημμύρες μέσω **επίσημων καναλιών**: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία, εφαρμογές πολιτικής προστασίας ή ειδοποιήσεις της ΕΕ.

Γιατί άλλες απαντήσεις μπορεί να μην είναι ασφαλείς:

- Η λήψη μέτρων βάσει μη επαληθευμένων δημοσιεύσεων μπορεί να οδηγήσει σε περιττό πανικό ή να θέσει τον εαυτό σας σε κίνδυνο.
- Οι πολυσύχναστοι δρόμοι ή οι πρόωρες εκκενώσεις χωρίς καθοδήγηση μπορούν να προκαλέσουν κυκλοφοριακή συμφόρηση, αυξάνοντας τον κίνδυνο.

Τεχνολογικές / Βιομηχανικές Καταστροφές στην Απομυθοποίηση Μύθων και Παραπληροφόρησης για τις Καταστροφές που Σχετίζονται με το Νερό

Οι τεχνολογικές και βιομηχανικές καταστροφές περιλαμβάνουν ανθρωπογενείς κινδύνους, όπως διαρροές χημικών, ατυχήματα σε σταθμούς παραγωγής ενέργειας, βλάβες σε φράγματα ή εκρήξεις σε εργοστάσια.

- **Οι πληροφορίες διαδίδονται γρήγορα – αλλά όχι πάντα με ακρίβεια.**

Οι φήμες για διαρροές τοξικών ουσιών ή εκρήξεις μπορούν να προκαλέσουν πανικό, κυκλοφοριακό χάος ή μη ασφαλείς εκκενώσεις.

- **Η σύγχυση του κοινού καθυστερεί την αντίδραση.**

Οι αντικρουόμενες αναφορές σχετικά με την πηγή ή τη σοβαρότητα μιας καταστροφής μπορούν να εμποδίσουν τις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης.

- **Οι ακριβείς, επαληθευμένες ενημερώσεις είναι απαραίτητες.**

Η σωστή πληροφόρηση βοηθά τους ανθρώπους να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας χωρίς να αντιδρούν υπερβολικά.

Αστοχία φράγματος

Γιατί έχει σημασία

- Η ξαφνική αστοχία του φράγματος μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφικές πλημμύρες.
- Ψεύτικες ειδήσεις για κατάρρευση φράγματος προκαλούν πανικό στις εκκενώσεις.
- Η παραπληροφόρηση μπορεί να αποσπάσει την προσοχή των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης από τις πραγματικές απειλές.
- Η έγκαιρη και ακριβής επικοινωνία με το κοινό είναι κρίσιμης σημασίας.

Αστοχία φράγματος

Μύθοι – Καταρρίπτονται

- **Μύθος:** «Αν υπάρχει φήμη για σπάσιμο φράγματος, πρέπει να είναι αληθινή, δράστε γρήγορα!»
- **Αλήθεια:** Πάντα να επαληθεύετε τις προειδοποιήσεις για τα φράγματα μέσω των επίσημων καναλιών έκτακτης ανάγκης πριν αναλάβετε δράση.
- Σε καταστροφές που σχετίζονται με φράγματα, η αντίδραση θα πρέπει να καθοδηγείται από τα γεγονότα και όχι από τον φόβο. Η παραπληροφόρηση μπορεί να είναι εξίσου επικίνδυνη με την ίδια την πλημμύρα.

Μόλυνση του νερού

Γιατί έχει σημασία

- Οι βιομηχανικές διαρροές ή οι πλημμύρες μπορούν να μολύνουν το πόσιμο νερό με χημικές ουσίες, λύματα ή βακτήρια, θέτοντας σε σοβαρούς κινδύνους για την υγεία.
- Η παραπληροφόρηση σχετικά με την ασφάλεια του νερού οδηγεί σε κινδύνους.
- Οι άνθρωποι μπορεί να πίνουν ή να χρησιμοποιούν μολυσμένο νερό εν αγνοία τους.
- **Οι φάρσες προκαλούν σύγχυση και πανικό.**

Φήμες όπως «το νερό της βρύσης μεταδίδει ασθένειες» μπορούν να οδηγήσουν σε περιττό φόβο και απώλεια εμπιστοσύνης στις αρχές δημόσιας υγείας.

- **Οι ειδοποιήσεις δημόσιας υγείας πρέπει να είναι αξιόπιστες.**

Οι επίσημες συμβουλές παρέχουν δοκιμασμένες, επιστημονικά τεκμηριωμένες οδηγίες για την ασφαλή χρήση του νερού.

Μόλυνση του νερού

Μύθοι – Καταρρίπτονται

- **Μύθος:** «Αν το νερό φαίνεται καθαρό, τότε είναι ασφαλές για κατανάλωση».
- **Αλήθεια:** Το μολυσμένο νερό μπορεί να φαίνεται, να μυρίζει και να έχει φυσιολογική γεύση. Εμπιστευτείτε μόνο ελεγμένες πηγές ή βράστε το νερό σύμφωνα με τις οδηγίες.
- **Μύθος:** «Το βραστό νερό καθιστά όλο το νερό της πλημμύρας ασφαλές για πόση».
- **Αλήθεια:** Το βράσιμο σκοτώνει πολλά μικρόβια, αλλά δεν απομακρύνει τους χημικούς ρύπους ή τα βαρέα μέταλλα που συχνά βρίσκονται σε νερό μολυσμένο από πλημμύρες. Ακολουθείτε πάντα τις επίσημες οδηγίες ασφαλείας.
- Σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, η παραπληροφόρηση σχετικά με την ασφάλεια στο νερό μπορεί να κοστίσει ζωές. Ακολουθείτε πάντα τις επίσημες οδηγίες υγείας για να παραμείνετε προστατευμένοι.

Βλάβη Υποδομών

Γιατί έχει σημασία

- Οι πλημμύρες μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές ζημιές σε κρίσιμες υποδομές, όπως **γέφυρες, αγωγούς και δρόμους**, δημιουργώντας δευτερογενείς κινδύνους όπως απομόνωση, καθυστερήσεις και ατυχήματα.
- Οι ψευδείς αναφορές για καταρρεύσεις γεφυρών ή αποκλεισμένους δρόμους μπορούν να προκαλέσουν πανικό ή επικίνδυνη αλλαγή διαδρομής.
- Οι ψεύτικες ειδοποιήσεις «κλειστού δρόμου» που διαδίδονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να καθυστερήσουν τις ομάδες έκτακτης ανάγκης ή να παραπλανήσουν τους εκτοπισμένους.
- Οι ακριβείς πληροφορίες από τις επίσημες υπηρεσίες μεταφορών και έκτακτης ανάγκης είναι απαραίτητες για την ασφαλή μετακίνηση και τον συντονισμό των προσπάθειών διάσωσης.

Βλάβη Υποδομών

Μύθοι – Καταρρίπτονται

- **Μύθος:** «Μια φωτογραφία μιας σπασμένης γέφυρας που έχει γίνει viral σημαίνει ότι δεν είναι ασφαλές να διασχίσει κανείς οποιαδήποτε κοντινή γέφυρα».
- **Αλήθεια:** Οι εικόνες είναι συχνά παλιές ή προέρχονται από διαφορετικές τοποθεσίες. Να επαληθεύετε πάντα την κατάσταση των υποδομών με τις τοπικές αρχές πριν αλλάξετε τη διαδρομή σας.
- Οι ψευδείς πληροφορίες σχετικά με τις ζημιές στις υποδομές μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο ζωές. Εμπιστευτείτε μόνο επίσημες πηγές για ενημερώσεις σχετικά με την οδική ασφάλεια.

Παύση και αναστοχασμός

Φήμη για δηλητηριασμένο νερό!!!

Ένα μήνυμα στο WhatsApp ισχυρίζεται ότι η τοπική δεξαμενή έχει δηλητηριαστεί κατά τη διάρκεια μιας πλημμύρας. Οι γείτονές σας πανικοβάλλονται και λένε στους άλλους να μην πίνουν νερό.

- Πρέπει να εμπιστευτείτε αυτό το μήνυμα;
- Ποια βήματα μπορείτε να κάνετε για να επαληθεύσετε τις πληροφορίες;

Παύση και αναστοχασμός

Φήμη για δηλητηριασμένο νερό!!!

- Ενθαρρύνετε τη συζήτηση σχετικά με την **παραπληροφόρηση κατά τη διάρκεια κρίσεων**, καθώς ο φόβος εξαπλώνεται ταχύτερα από τα γεγονότα.
- Τονίστε τη σημασία του **ελέγχου επίσημων πηγών** όπως: Η τοπική αρχή ύδρευσης / ο δήμος
- Τονίστε ότι η **βιομηχανική μόλυνση** είναι πιθανή κατά τη διάρκεια πλημμυρών, αλλά οι μη επαληθευμένοι ισχυρισμοί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να προκαλέσουν περιττό πανικό ή επικίνδυνη συμπεριφορά.
- Συνδέεται με την έννοια της **«Natech» (τεχνολογική καταστροφή που προκαλείται από φυσικούς κινδύνους)**, οι ζημιές από πλημμύρες σε χημικές ή υδάτινες εγκαταστάσεις μπορούν να δημιουργήσουν πραγματικούς κινδύνους, αλλά μόνο **επαληθευμένες αρχές** μπορούν να επιβεβαιώσουν τη μόλυνση.

Βιολογικές / Υγειονομικές Καταστροφές στην Καταρρίψη Μύθων και

Παραπληροφόρησης για τις Καταστροφές που Σχετίζονται με το Νερό

- Οι καταστροφές που σχετίζονται με το νερό μπορούν να δημιουργήσουν ιδανικές συνθήκες για επιδημίες ασθενειών και σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία. Αυτές οι καταστάσεις έκτακτης ανάγκης επηρεάζουν όχι μόνο τη σωματική υγεία αλλά και την ψυχική ευεξία και την ανθεκτικότητα της κοινότητας.
- **Ασθένειες που μεταδίδονται μέσω του νερού:** Χολέρα, τυφοειδής πυρετός, ηπατίτιδα Α/Ε και δυσεντερία λόγω μολυσμένων υδάτων πλημμύρας ή κατεστραμμένων συστημάτων ύδρευσης.
- **Ασθένειες που μεταδίδονται από κουνούπια** (ελονοσία, δάγκειος πυρετός) μετά την επιδημία στάσιμων υδάτων μετά την πλημμύρα.
- **Κίνδυνοι από μούχλα και εσωτερικό αέρα:** Τα υγρά σπίτια και τα καταφύγια μπορούν να προκαλέσουν αναπνευστικά προβλήματα και αλλεργίες.
- **Επιπτώσεις στην ψυχική υγεία:** Άγχος, τραύμα ή θλίψη μετά από εκκένωση, απώλεια ή παρατεταμένη αβεβαιότητα.
- **Διακοπή των Υπηρεσιών Υγείας:** Οι πλημμύρες μπορούν να προκαλέσουν ζημιές σε νοσοκομεία, να απομονώσουν κοινότητες και να καθυστερήσουν την ιατρική περίθαλψη.
- Η προετοιμασία για το σπίτι θα πρέπει να περιλαμβάνει αποθήκευση **καθαρού νερού, είδη υγιεινής και κιτ πρώτων βοηθειών.**
- Οι κοινότητες χρειάζονται συστήματα **έγκαιρης προειδοποίησης** που να ειδοποιούν και για κινδύνους ασθενειών, όχι μόνο για πλημμύρες.
- Οι Πρώτες Βοήθειες Ψυχολογίας (PFA) και η υποστήριξη της κοινότητας βοηθούν στη μείωση του στρες και στη βελτίωση της ανάρρωσης.

Επιδημίες Ασθενειών που Μεταδίδονται μέσω του Νερού – Μολυσμένο Νερό Μετά από Πλημμύρες

Γιατί αυτό έχει σημασία

- Οι πλημμύρες συχνά καταστρέφουν τα συστήματα αποχέτευσης και τους αγωγούς ύδρευσης, επιτρέποντας την ανάμειξη παθογόνων μικροοργανισμών με το πόσιμο νερό.
- Οι άνθρωποι μπορεί να βασίζονται σε μη ασφαλείς πηγές (π.χ. πηγάδια, ποτάμια) λόγω παραπληροφόρησης ή έλλειψης πρόσβασης.
- Παραπληροφόρηση όπως «το βραστό νερό δεν είναι απαραίτητο» μπορεί να επιδεινώσει τα ξεσπάσματα.
- Η έγκαιρη επικοινωνία από τις υγειονομικές αρχές και η σωστή ευαισθητοποίηση σε θέματα υγιεινής είναι κρίσιμης σημασίας.
- Κοινές ασθένειες: Χολέρα, δυσεντερία, τυφοειδής πυρετός, ηπατίτιδα Α/Ε
- Πρόληψη: Βράστε ή απολυμάνετε το νερό, πλύνετε τα χέρια σας, αποφύγετε φαγητά που παρασκευάζονται με νερό της πλημμύρας.

Επιδημίες Ασθενειών που Μεταδίδονται μέσω του Νερού – Μολυσμένο Νερό Μετά από Πλημμύρες

Μύθοι – Καταρρίπτονται

- **ΜΥΘΟΣ:** Αν το νερό φαίνεται διαυγές, τότε είναι ασφαλές για πόση.
- **ΓΕΓΟΝΟΣ:** Τα νερά των πλημμυρών μπορούν να μεταφέρουν αόρατα παθογόνα όπως το *Vibrio cholerae* ή το *E. coli*.

Ακόμα και το καθαρό νερό μπορεί να προκαλέσει σοβαρή ασθένεια. Να βράζετε ή να απολυμαίνετε πάντα το πόσιμο νερό μέχρι οι αρχές να το χαρακτηρίσουν ασφαλές.

- **ΜΥΘΟΣ:** Το εμφιαλωμένο νερό είναι πάντα ασφαλές μετά από μια καταστροφή.
- **ΓΕΓΟΝΟΣ:** Τα ακατάλληλα αποθηκευμένα ή μη σφραγισμένα μπουκάλια μπορούν να μολυνθούν κατά τη διάρκεια πλημμυρών ή διανομής.

Ελέγξτε για άθικτες σφραγίδες και χρησιμοποιήστε επαληθευμένα σημεία παροχής νερού έκτακτης ανάγκης ή επίσημα κέντρα διανομής.

- **Βράστε νερό** για τουλάχιστον 1 λεπτό ή χρησιμοποιήστε δισκία χλωρίνης.
- **Πλύνετε τα χέρια σας** πριν φάτε ή προετοιμάσετε φαγητό.
- **Αποφύγετε την επαφή** με το νερό της πλημμύρας και τα μολυσμένα τρόφιμα.
- **Ακούστε τις επίσημες ενημερώσεις** (υπηρεσία υγείας, Ερυθρός Σταυρός, Πολιτική Προστασία της ΕΕ).
- **Αναφέρετε έγκαιρα** τα συμπτώματα (διάρροια, έμετο, πυρετό) για να αποτρέψετε εξάρσεις.

Ασθένειες που μεταδίδονται με φορείς – Εξάπλωση κουνουπιών μετά από πλημμύρες

Γιατί αυτό έχει σημασία

- Τα στάσιμα νερά που μένουν μετά τις πλημμύρες γίνονται εστία αναπαραγωγής για τα κουνούπια.
- Ασθένειες όπως η ελονοσία, ο δάγκειος πυρετός και ο ιός Ζίκα αυξάνονται απότομα μετά από έντονες βροχοπτώσεις ή πλημμύρες.
- Παρανοήσεις όπως «τα κουνούπια αναπαράγονται μόνο σε βρώμικο νερό» μπορούν να μειώσουν τις προσπάθειες πρόληψης.
- Οι εκκενωμένοι πληθυσμοί σε υπερπλήρη καταφύγια αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο.
- Απομακρύνετε τα στάσιμα νερά γύρω από σπίτια και καταφύγια.
- Χρησιμοποιήστε κουνουπιέρες, απωθητικά και προγράμματα ψεκασμού στην κοινότητα.
- Συμπεριλάβετε τον έλεγχο φορέων στα σχέδια ετοιμότητας έκτακτης ανάγκης.

Ασθένειες που μεταδίδονται με φορείς – Εξάπλωση κουνουπιών μετά από πλημμύρες

Μύθοι – Καταρρίπτονται

- **ΜΥΘΟΣ:**

Οι άνθρωποι συχνά πιστεύουν ότι τα κουνούπια δεν μπορούν να αναπαραχθούν σε καθαρό νερό.

- **ΓΕΓΟΝΟΣ:**

Τα κουνούπια αναπαράγονται σε οποιοδήποτε στάσιμο νερό — ακόμα και σε καθαρό νερό της βροχής που συλλέγεται σε δοχεία, ελαστικά ή γλάστρες.

Μετά τις πλημμύρες, τόσο οι καθαρές όσο και οι βρώμικες λακκούβες δημιουργούν ιδανικές τοποθεσίες αναπαραγωγής.

- **ΜΥΘΟΣ:**

Οι άνθρωποι πιστεύουν ότι οι πλημμύρες εξαλείφουν τα κουνούπια και μειώνουν τον κίνδυνο ασθενειών.

- **ΓΕΓΟΝΟΣ:**

Τα νερά της πλημμύρας μπορεί προσωρινά να ξεπλύνουν τα κουνούπια, αλλά καθώς το νερό υποχωρεί, σχηματίζονται στάσιμες λιμνούλες, παρέχοντας ιδανικές εστίες αναπαραγωγής.

Οι πληθυσμοί των κουνουπιών αυξάνονται **1-2 εβδομάδες** μετά τις πλημμύρες, εάν δεν ληφθούν μέτρα πρόληψης.

- **Αποστραγγίστε ή καλύψτε** όλα τα στάσιμα νερά γύρω από τα σπίτια και τα καταφύγια.
- **Χρησιμοποιήστε κουνουπιέρες** (ειδικά για παιδιά και έγκυες γυναίκες).
- **Εφαρμόστε** απωθητικά και φορέστε ρούχα με μακριά μανίκια.
- **Υποστηρίξτε** τα προγράμματα ψεκασμού στην κοινότητα ή τη χρήση προνυμφοκτόνων σε ζώνες κινδύνου.
- **Αναφέρετε έγκαιρα** συμπτώματα πυρετού ή εξανθήματος στα τοπικά κέντρα υγείας.

Παύση και αναστοχασμός

Φήμη μετά τον Κατακλυσμό: «Τα κουνούπια δεν μπορούν να μεταδώσουν ασθένειες εδώ»!!!

Μετά από μια μεγάλη πλημμύρα, αρκετές οικογένειες σε ένα προσωρινό καταφύγιο πιστεύουν ότι τα τσιμπήματα κουνουπιών είναι ακίνδυνα επειδή «η περιοχή μας δεν έχει ελονοσία».

Αρνούνται να χρησιμοποιήσουν κουνουπιέρες και αγνοούν τα αιτήματα να καλύψουν τα δοχεία νερού, λέγοντας ότι η πλημμύρα έχει ήδη ξεπλύνει τα κουνούπια.

Τι θα κάνατε σε αυτήν την περίπτωση;

Θα προσπαθούσες να τους πείσεις;

Πώς θα μπορούσατε να εξηγήσετε τον πραγματικό κίνδυνο με σαφήνεια και ηρεμία;

Παύση και αναστοχασμός

Έλεγχος του κινδύνου κουνουπιών μετά από πλημμύρες

- **Παρέχετε σαφή και τεκμηριωμένη επικοινωνία:** Εξηγήστε ότι η αναπαραγωγή κουνουπιών αυξάνεται 1-2 εβδομάδες μετά τις πλημμύρες καθώς παραμένουν στάσιμα νερά.
- **Πρωθήστε προστατευτικές δράσεις:** Χρησιμοποιήστε δίχτυα επεξεργασμένα με εντομοκτόνο, σκεπάστε τα δοχεία και απομακρύνετε τα στάσιμα νερά καθημερινά.
- **Κινητοποίηση της συνεργασίας της κοινότητας:** Ενθαρρύνετε τις επιδείξεις μικρών ομάδων ή εμπλέξτε τους εργαζόμενους στον τομέα της υγείας της κοινότητας ως πρότυπα συμπεριφοράς.

Γιατί ορισμένες απαντήσεις δεν είναι ασφαλείς:

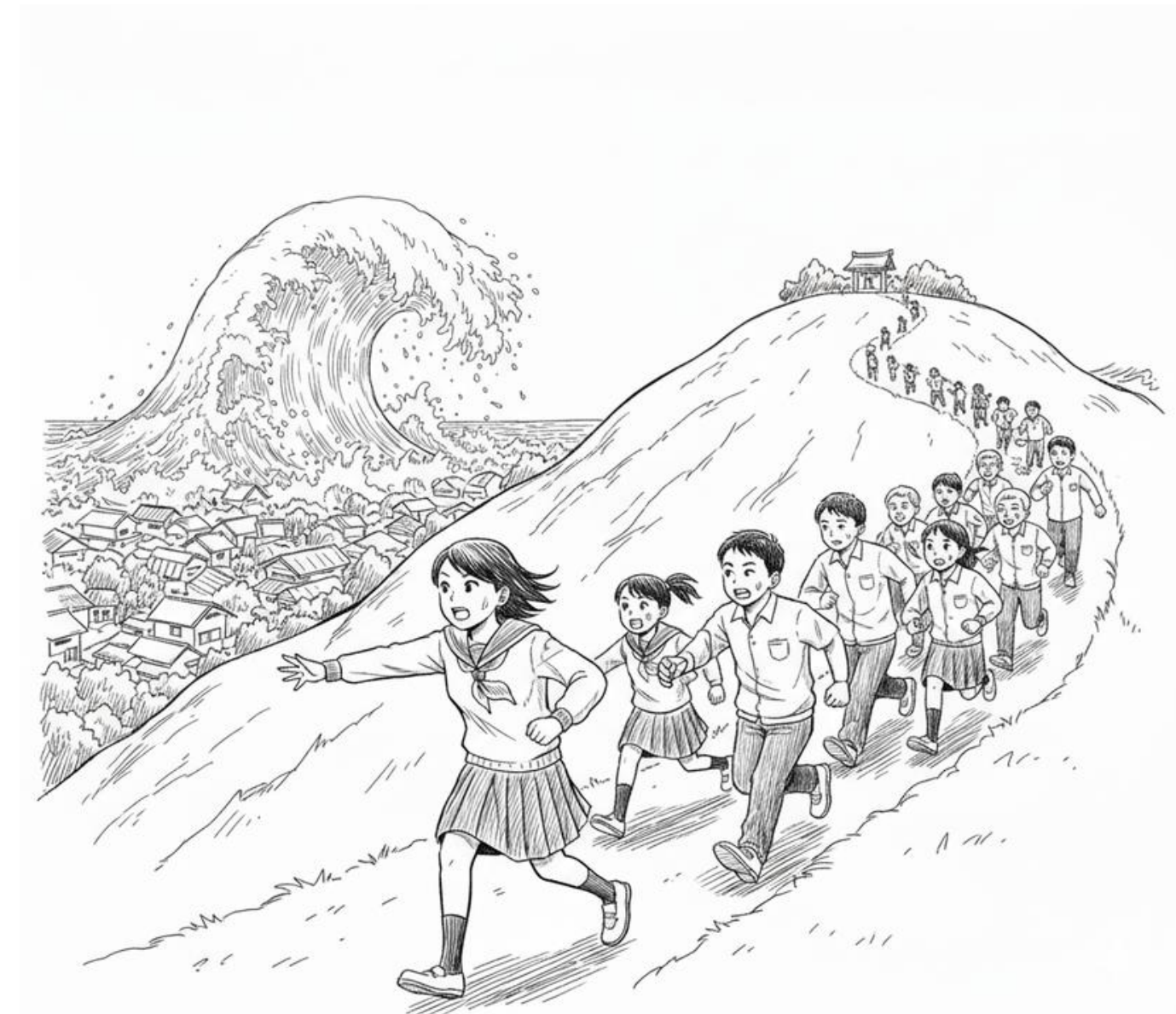
- Η υπόθεση ότι «τα κουνούπια ξεπλύθηκαν» καθυστερεί την πρόληψη και μπορεί να οδηγήσει σε επιδημίες.
- Η εμπιστοσύνη σε μύθους («το καθαρό νερό δεν προσελκύει τα κουνούπια») αφήνει τον κίνδυνο ανεξέλεγκτο.

Εμπνευσμένες Πράξεις και Πρότυπα

Kamaishi Miracle

- Στις 11 Μαρτίου 2011, ένας σεισμός μεγέθους 9,1 βαθμών έπληξε τις ακτές της Ιαπωνίας, προκαλώντας ένα καταστροφικό τσουνάμι. Στην παράκτια πόλη Καμάισι, χιλιάδες ζωές τέθηκαν ξαφνικά σε κίνδυνο.
- Οι μαθητές στο Γυμνάσιο Kamaishi Higashi είχαν κάνει αυστηρές ασκήσεις αντιμετώπισης καταστροφών εδώ και χρόνια, ενσταλάζοντας τη βασική αρχή: «Σε ένα τσουνάμι, μην περιμένετε οδηγίες, απλώς τρέξτε αμέσως σε ψηλό σημείο».
- Όταν χτύπησε ο σεισμός, οι μαθητές, χωρίς να περιμένουν την εντολή ενός δασκάλου ή την επίσημη σειρήνα, αναγνώρισαν αμέσως τον κίνδυνο και άρχισαν να τρέχουν προς τα καθορισμένα σημεία εκκένωσης σε υψόμετρο.
- Αυτοί οι θαρραλέοι νέοι δεν σταμάτησαν στο να σώσουν τον εαυτό τους. Παρότρυναν ενεργά τους ηλικιωμένους πολίτες και τα μικρότερα παιδιά της περιοχής να συμμετάσχουν στην προσπάθειά τους, επιδεικνύοντας ανιδιοτελή ηγεσία σε μια στιγμή κρίσης.

Σχήμα 1: Εικονογράφηση του Θαύματος του Καμάισι

(Τεχνητή Νοημοσύνη που δημιουργείται από το ChatGPT)

Περισσότερα για εξερεύνηση

- Εκπαιδευτικό Άρθρο/Ιστολόγιο Πάλι εποχή πλημμυρών: Καταρρίπτοντας τους μύθους – Δρ Helmy Hazmi Αντιμετωπίζει άμεσα και καταρρίπτει 13 δημοφιλείς μύθους για τις πλημμύρες, καλύπτοντας τα πάντα, από τη μόλυνση του νερού έως την ανάπτυξη μούχλας μετά την πλημμύρα.
- Επίσημη Έκθεση/Άρθρο του ΟΗΕ Επτά μύθοι για τις καταστροφές καταρρίπτονται – διαχωρίζοντας τα γεγονότα για τις καταστροφές από τα καταστροφικά ψεύδη Αμφισβητεί κοινές παρανοήσεις σχετικά με την πιθανότητα καταστροφών (π.χ., ο μύθος της «100ετούς πλημμύρας») και την έννοια των «φυσικών» καταστροφών.
- Εκπαιδευτικό βίντεο για την ασφάλεια σε πλημμύρες, ξαφνικές πλημμύρες και τσουνάμι στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο της Σμύρνης. Παρέχει πρακτικές, βήμα προς βήμα οδηγίες για την προετοιμασία και την επιβίωση από πλημμύρες, ξαφνικές πλημμύρες και τσουνάμι, χρησιμοποιώντας καθαρά κινούμενα σχέδια.
- Επίσημη Λίστα Ελέγχου Ασφάλειας από Πλημμύρες για ΜΚΟ/Οργανισμούς - Αμερικανικός Ερυθρός Σταυρός Μια συνοπτική, έγκυρη λίστα ελέγχου που περιγράφει λεπτομερώς τι πρέπει να κάνετε πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από μια πλημμύρα, με έμφαση στην ασφάλεια από μολυσμένο νερό και πεσμένα καλώδια.
- Επίσημη Έκθεση/Ενημερωτικό Δελτίο ΠΟΥ Πλημμύρες: Πώς να προστατεύσετε την υγεία σας (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας) Εστιάζει στην κατάρριψη μύθων που σχετίζονται με την υγεία, παρέχοντας στοιχεία για τις ασθένειες που μεταδίδονται μέσω του νερού και από φορείς, καθώς και την κρίσιμη σημασία του ασφαλούς πόσιμου νερού.

Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημιουργία αυτής της εκπαιδευτικής ενότητας

- Copernicus. (2023). [cite_start][Έκθεση για τις περιοχές που είναι επιρρεπείς σε πλημμύρες στην Ευρώπη] (Δεδομένα που αναφέρονται στη διαφάνεια "Κατανόηση της σημασίας" σχετικά με 1 στους 4 πολίτες της ΕΕ).
- Ευρωβαρόμετρο. (2022). [cite_start][Έκθεση έρευνας για την επαλήθευση πληροφοριών για καταστροφές] (Δεδομένα που αναφέρονται στη διαφάνεια "Κατανόηση της σημασίας" σχετικά με το 62% των πολιτών της ΕΕ που δεν είναι σίγουροι για τον τρόπο επαλήθευσης των πληροφοριών για καταστροφές).
- Hazmi, H. (χ.η.). [cite_start]Πάλι εποχή πλημμυρών: Καταρρίπτοντας τους μύθους (Εκπαιδευτικό άρθρο/ιστολόγιο).
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Σμύρνης. (χ.η.). [cite_start]Ασφάλεια σε περιπτώσεις πλημμυρών, ξαφνικών πλημμυρών και τσουνάμι στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Σμύρνης [Εκπαιδευτικό βίντεο].
- Κέντρο Πληροφοριών για Τσουνάμι UNESCO-ΔΟΕ, NOAA, Υπηρεσία Διαχείρισης Εκτάκτων Αναγκών Copernicus, Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας της ΕΕ
- Ηνωμένα Έθνη. (χ.η.). [cite_start]Επτά μύθοι για τις καταστροφές που καταρρίπτονται – διαχωρίζοντας τα γεγονότα για τις καταστροφές από τα καταστροφικά ψεύδη (Επίσημη Έκθεση/Άρθρο του ΟΗΕ).
- Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ). (χ.η.). [cite_start]Πλημμύρες: Πώς να προστατεύσετε την υγεία σας (Ενημερωτικό Δελτίο).

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

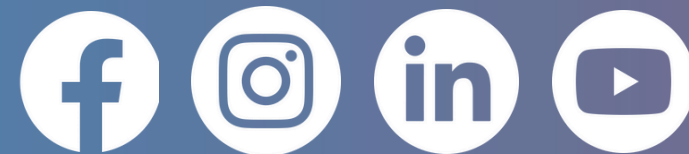
<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

**Διασκεδάστε με την ΕΝΟΤΗΤΑ 5 VET-READY: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΠΟΥ
ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΝΕΡΟ ΕΝΟΤΗΤΑ 26: Καταρρίπτοντας τους
Μύθους και την Παραπληροφόρηση για τις Καταστροφές που
Σχετίζονται με το Νερό!**

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ

<https://vetready.eu/>